

TRO & MISSION

TEMA:
**LM ER EN
LÆGMANDS-
BEVÆGELSE**

> SIDE 24

SATURN NØRRESUNDBY

**Skibet er en flydende
missionsstation**

> SIDE 10

**SARA OG JOHAN TAGER ET ÅR
MERE SOM VOLONTØRER**

> SIDE 6

**EN WEEKEND, DER VAR
MÅLRETTET KVINDER**

> SIDE 20

**RESPEKT FOR MENNESKELIV -
UANSET ALDER**

> SIDE 34

Konfirmand Kursus

Tilmelding åbner
5. oktober kl.17

konfirmandkursus.dk

Efterskolen **Solgården**
26. juni til 9. juli 2027

Hedemølle Efterskole
26. juni til 9. juli 2027

Grejsdalens Efterskole
27. juni til 10. juli 2027

Sydvestjyllands Efterskole
27. juni til 10. juli 2027

LØGUMKLOSTER EFTERSKOLE 75 ÅRS JUBILÆUM

Omsorg / Ansvar / Mod / Begejstring

Alle nuværende og tidligere ansatte, bestyrelsesmedlemmer, elever, forældre og venner af skolen er inviteret!

Program

- 11:00 Frokost**
For tidligere ansatte og bestyrelsesmedlemmer. Tilmelding på hjemmesiden
- 13:00 Jubilæumsmøde**
Tale v. LM generalsekretær
Søren Skovgaard Sørensen
- 14:00 Kaffebord**
- 15:00 Festsamling**
Vi forventer at slutte senest 17:30

Glæd dig til

- Glimt fra skolens historie
- Stor gæstevæg med hilsner og billeder
- Gensyn med tidligere ansatte og elever
- Indblik i skolens fremtid Efterskole & Fri Fagskole

Søndag
01
Nov

Løgumkloster
efterskole
og fri
fagskole

Se mere på www.lme.dk
Vi ses på Løgumkloster Efterskole & Fri Fagskole
Tønder Landevej 6 - 6240 Løgumkloster

OMSORG / MOD / ANSVAR / BEGEJSTRING

INDHOLD

6 Et år mere som volontører

10 PORTRÆT

Jens' skib er en flydende missionsstation

18 LM RUNDT

- > KFS-arbejdet i Grønland
- > Prædikantkursus for unge mænd
- > Kvindekonference på LMH

24 TEMA: LM ER EN LÆGMANDSBEVÆGELSE

- > Fra oprør til frihed
- > Teologer over for lægmænd
- > Det myndige lægfolk

32 KIRKEN VERDEN RUNDT

- > Livet som missionærbarn undersøges
- > Ai giver de svar, vi vil have

33 NYT FRA LM

34 Respekt for menneskeliv

35 BOGOMTALER

To nye bøger i bogserien Resonans

36 NY SERIE – DE FRIVILLIGE

38 PORTRÆT

Lars udgiver kristne sange ved hjælp af kunstig intelligens.

43 Børneklubben, der er blevet juniorklub

IVAN BACH JAKOBSEN

KONSTITUERET ANSV. REDAKTØR

IBJ@DLM.DK

IKKE ALT VIGTIGT ARBEJDE ER SYNLIGT

Det er fascinerende at følge rokonkurrencerne ved OL. Når op mod otte roere sammen sætter båden i høj fart hen over vandoverfladen, bliver det tydeligt, hvor afgørende et godt samarbejde er. Hver enkelt roer har sin opgave, og ingen kan klare det alene. Hvis én ikke arbejder sammen med de andre, kan det få afgørende betydning for det samlede resultat. Alle er afhængige af, at de andre tager fat og yder deres bedste.

Den sidste fredag i september fejres "Frivillig fredag" i mange kommuner. Det er en mærkedag, hvor man sætter fokus på og fejrer de frivilliges indsats.

Luthersk Mission er gennem hele sin historie blevet båret af frivillige. Mennesker har givet af deres tid og penge, har brugt deres evner, erfaringer og uddannelse til glæde og gavn for LM's arbejde.

Vi har ikke altid været gode nok til at påskønne det. For det er ikke alt frivilligt arbejde, vi lægger mærke til. Vi ser måske ikke den, der vasker gulvet i missionshuset, eller den, der bager kager til mødet. Vi bemærker måske heller ikke den, der går rundt og skruer stikkontakter fast, når de er blevet løse. Der kunne nævnes mange flere ek-

sempler.

Vi ser ikke altid, når noget bliver gjort – men vi opdager det, når det ikke længere bliver gjort.

Alt frivilligt arbejde er vigtigt, men ikke alt er synligt.

Luthersk Mission kan på mange måder sammenlignes med en olympisk robåd. Hvis ikke alle har godt fat om årerne, går det galt. Vi har brug for, at hver enkelt tager sin tørn og bidrager med det, de kan.

EN STOR TAK TIL ALLE

Lad os huske at få sagt en stor tak til de frivillige omkring os. Herfra skal der lyde en stor **tak** til alle jer, der er med til at løfte i flok. På den måde er vi sammen i et arbejde, som kan gøre en afgørende forskel for mennesker.

Uanset hvad du laver – om du vasker gulv, leder et kor, er med i lejrarbejdet, arbejder i en genbrugsbutik, har ansvar for god lyd til møderne eller henter nogen, som ellers ikke kunne komme til gudstjeneste – er du med til at arbejde for LM's vision: Så mennesker møder Jesus.

Vi synger om det i en børnesang: "Alle som én er vi vigtige, de modige og de forsigtige." Det gælder i Guds øjne. Den tjeneste vi har hver især, har vi til ære for vores frelser, som vi tjener!

BUDSKABET

Buddha, Jesus, Ingmar

TEMA: LARMENDE BIBLER

3/2026

De blåflåse bibler
At læse Bibelen til indmæske
Hvor blev stiftelsen af?

LARMENDE BIBLER

Temaet i Budskabet nummer 3 i 2026 er Larmende bibler.

"Gud har givet os Bibelen for at åbenbare sig for os i den, og vi ønsker med dette tema at medvirke til, at glæden over Bibelen bliver genvakt – og vi vil opmuntre og udfordre til, at man tager det alvorligt på en helt konkret måde i sin hverdag," siger redaktør Mathias Richard Jepsen-Hansen.

BARSELSVIKAR I LMBU

LMBU har ansat Katrine Espø Mouridsen som kommunikationskonsulent i et barselsvikariat fra den 24. august.

21-årige Katrine brænder for at lede børn og unge til Jesus, også gennem video og SoMe-indhold. Hun har netop afsluttet et ophold på LMH, hvor hun stod for højskolens sociale medier.

FOTO: PRIVAT

Dåb i tyrkisk menighed i København

Søndags den 30. august blev seks unge mennesker døbt i den tyrkiske menighed i København. To er børn af familier der er kommet i menigheden et stykke tid, og de fire andre er for relativt nylig begyndt at komme, fortæller Anker Nielsen, der er præst i menigheden.

Fælles for dem alle er, at de kommer fra en kirketradition med et baptistisk

dåbssyn og derfor ikke er blevet døbt som børn.

Den tyrkiske menighed er tilknyttet Københavnerkirken, og dåben foregik med fuld neddykning på Ishøj strand. I den tradition, bulgarerne kommer fra, er fuld neddykning almindelig praksis, og de risikerer, at nogle ikke vil anerkende deres dåb, hvis det ikke er sket.

FOTO: PRIVAT

FOTO: LM ESBJERG

LM Esbjerg løb penge ind til Tanzania

LM i Esbjerg har netop været på menighedslejr, og en af aktiviteterne var et sponsorløb til fordel for LM's internationale arbejde – en tredjedel af pengene er øremærket til det bogarbejde, som Ruth og Philip Bach-Svendsen er involveret i.

Ideen til sponsorløbet kom for at markere, at mange års nærkontaktforhold – for både LM's kreds og Vesterhavskirken – til

Ruth og Philip stopper, når parret vender tilbage til Danmark kort inde i det nye år. De mister dog ikke kontakten, da de til den tid pensionerede Tanzania-missionærer bosætter sig i Esbjerg.

Resultatet af sponsorløbet, hvor alle børn på menighedslejren løb i 20 minutter, blev over al forventning, fortæller Birger Christensen, der var en af arrangørerne.

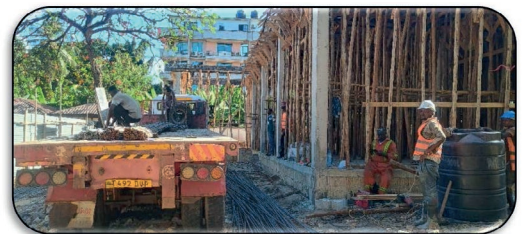

Jesus er trådt ind i verden, for at vi aldrig skal føle os alene.

ALMA MYMANN BERGGREN, BOGEN KRISETIDER

FOTO: PETER ROSSENBECH

BYGGERI I SOMA BIBLIA SKRIDER FREMAD

Arbejdet med at bygge Soma Biblias nye lagerhal skrider fremad, og nu begynder byggeriet at syne af lidt mere. Konkret er armeringsarbejdet afsluttet, så støberiet af etagedæk kan gå i gang, fortæller landerepræsentant Peter Rosén Bech, der er tilsynsførende på byggeriet.

En ny port giver adgang for leverancer direkte til den nye bygning, og den første sættevogn har været inde ved siden af bygningen, der hvor der i fremtiden skal være indlevering af containere på op til 40 fod, som så aflæsses direkte ind i bygningen.

Et år mere som volontører er en gave

Sara og Johan Just Rasmussen rejste til Cambodja for et år siden som LM's første volontører i Battambang. **Det har været hårdt, men også en gave**, fortæller de. De havde kontrakt for et år, men da det var gået, **var de ikke klar til at afslutte** og forlængede derfor.

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO PRIVAT

"Vi syntes ikke, vi var færdige, og derfor tager vi et år mere."

Det siger Sara og Johan Just Rasmussen, der har været volontører i Battambang i Cambodja siden sensommeren 2025.

De havde kontrakt for et år, men allerede fra den første dag vidste de på en måde, at et år ikke var nok, og at de sandsynligvis ville søge igen.

"Det er en gave til os selv at få lov at være i Battambang et år mere, men også til arbejdet, at vi kan være med til at forme det i længere tid. Vi har startet mange ting op, som vi gerne vil gøre færdige," siger de.

"Og så har både de lokale ansatte og de børn og unge, vi underviser, brug for stabilitet, samtidig med at tingene skal kunne fungere, uden at vi er der."

Deres opgaver er en blanding af at arbejde på kollegiet Manna House og i hver sin landsby i udkanten af byen. Begge steder oplever de store muligheder for at bruge deres kompetencer, og de oplever, at LM er meget interesseret i at vide, hvad de kan, så det kan komme i spil.

Sara samler børn i sin landsby til noget, der minder om en juniorklub med aktiviteter, leg og andagter, og så giver hun guitarundervisning på

kollegiet i byen.

Johan giver engelskundervisning, og så bruger han sin faglighed som uddannet elektriker. Han er involveret i området Kampung Preang, og sammen med de lokale kristne er han engageret i byggeriet af et multihus der.

Han har også brug for sin håndværksmæssige erfaring på kollegiet, hvor de to volontører står i spidsen for en del mindre renoveringsopgaver.

"Det er mest mig, der er hovedet bag ideerne, og Johan, der finder ud af, hvordan vi skal gøre det. Vi ønsker at forbedre nogle ting, men ikke at lave alt om til dansk indretning," siger Sara.

SKULLE FINDE SIG TIL RETTE I TO NYE KULTURER PÅ ÉN GANG

Luthersk Mission har haft volontører i Phnom Penh og Siem Reap i Cambodja i mange år, men Sara og Johan er de første med lokale arbejdsopgaver i Battambang.

Det betyder, at de ikke har kunnet overtage opgaver eller vaner fra andre, men selv har skullet finde deres vej i det.

"Det har været hårdt, men også en gave, at vi er med til at udforme volontørernes plads," siger Sara og uddyber, at det har krævet en del

^ Sara samler børnene i landsbyen, hvor leg, andagt og fælles aktiviteter er med til at skabe tillid og relationer.

Sara og Johan Just Rasmussen. Diakonale opgaver og engelskundervisning for lokale i Battambang 2025-2027.

sparring med missionærerne at finde de arbejdsformer, der fungerer bedst.

Da det unge par ankom til Battambang, stod de ikke kun over for at skulle finde sig til rette i én ny kultur. De var nemlig blevet gift få måneder forinden, så samtidig med at de skulle lære at aflæse og navigere i Cambodja, skulle de også lære hinanden at kende og lære at leve som gift par.

De beskriver det imidlertid som en gave, at de er gift.

"Vi er hinandens hjem, og det giver trykthed for os i en ny kultur," uddyber de.

Begge de unge har stor kontakt med cambodjanerne, og Johan fortæller, at han nærmest arbejder mere tæt med de lokale end med missionærerne. Det har givet ham en god kulturforståelse,

og han oplever cambodjanerne som meget tilgivende, hvis han træder forkert kulturmæssigt.

Og så er præsten Symean blevet et kæmpe vidnesbyrd og forbillede for dem begge.

"Han har arbejdet 20 år det samme sted i en ganske lille menighed. Han viser med sit liv, at det ikke er antallet af elever, der vigtig, men at blive brugt der, hvor Gud gerne vil," siger de.

"Den trofasthed og vedholdenhed kan vi lære utrolig meget af."

EN VELSIGNELSE AT VÆRE PÅ MØDEREJSE I DANMARK

Volontørparret har været i Danmark hen over sommeren og rejser til Battambang igen den 28. september.

Egentlig var planen, at de skulle være

ONDE ÅNDER

Efter at have været volontør i Cambodja i ti måneder og oplevet den åndelige verden dér, er det blevet tydeligt for Sara Just Rasmussen, hvordan Djævelen dér bruger en anden taktik for at forføre og skræmme mennesker, end han gør i Danmark.

"I Cambodja skaber han angst ved, at de onde ånder viser sig synligt, mens han i Danmark skjuler sig, så mennesker tror, han ikke eksisterer," uddyber hun.

her to måneder på ferie, men de har været nødt til at blive en måned mere, da de danske regler siger, at man skal være i landet i tre måneder for at have ret til lægehjælp, hvis det bliver nødvendigt.

"Lige da vi fandt ud af, at vi fik mere tid med familie og venner, var det mest dejligt, men nu glæder os til at komme hjem," siger Sara.

"Vi har et ben i hver lejr. Battambang er virkelig hjem for os, og det er jo vores første hjem som ægtefæller."

En stor del af den ekstra måned har de brug på at rejse rundt på møderejse og se LM's arbejde. I alt har de besøgt

22 steder.

"Det har været en velsignelse at se alt det, der sker i Danmark. Og det giver gå på-mød at møde den værdifulde støtte og opbakning fra giverne," siger Johan.

Sara oplever, at der godt kan være tendens til at sætte missionsarbejdet i udlandet op på en piedestal, men mødet med alt det, der bliver gjort af for eksempel juniorledere og LUMI-frivillige, er med til at give en god balance for hende.

"Vi har fået en missionsbefaling, der gælder os alle. Om det er inden for landets grænser eller ej." ■

Sara og Johan arbejder tæt sammen med de lokale, hvilket har givet dem en stærk kulturforståelse og et værdifuldt indblik i lokale perspektiver og traditioner.

JENS ER SØMAND BÅRET AF GUDS NÅDE

I flere generationer har den danske coaster Saturn sejlet under korsets tegn. For kaptajn Jens Nielsen har Bibelen – ligesom hos hans farfar og far – en helt særlig plads ombord på det 60 år gamle skib, der er erklæret bevaringsværdigt

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG FOTO ROCHELLE COOTE

»
Det er rigtig godt – også
for mig selv sådan at læse
Bibelen fra ende til anden.
Hvornår får man ellers lige
gjort det?

^
En samling bibler på
forskellige sprog fylder
hylden i det ene hjørne.
De slidte rygge og brugte
sider vidner om mange
års brug.

Rørvig-færgen sejler netop i havn i Hundested, og passagerne på dækket kigger med beundring over på den rød- og hvidmalede coaster, der ligger smukt fortojet langs kajen. Det er tydeligt, at det 54 meter lange skib i dannebrogfarver vækker stor opmærksomhed – også blandt øvrige folk på havnen.

Kaptajn Jens Nielsen står smilende øverst på landgangsbroen til sit skib, Saturn. Han byder *Tro & Mission* velkommen ombord til en rundvisning og en snak om livet som kristen sømand og ejer af Danmarks mindste coaster, der fragter gods fra havn til havn rundt mellem mange lande i Nordeuropa.

Begge sømænd på skibet er udlændinge – den ene filippiner og den anden polak. De giver hånd og hilser. Om et par dage påmønstrer styrmanden fra Belarus, inden coasteren på fredag sejler ud på sin første opgave efter en lang sommerferie.

”Første stop er havnen i Gdansk, hvor vi skal hente en transformator, der skal fragtes til Bre-

merhaven. Og så har vi en tur mere fra Gdansk til Dublin. Der er arbejde til i hvert fald en måned. Og så kommer der noget igen i oktober – der kommer hele tiden noget, så vi har nok at lave,” fortæller Jens, mens han viser rundt på skibsdækket.

BIBLER PÅ FORSKELLIGE SPROG

Man fornemmer hurtigt, at den danske kaptajn er vant til at samarbejde med udlændinge. Alle beskeder bliver givet på engelsk, og tonen mellem dem er varm og humoristisk.

”Vi er jo lidt som en familie, når vi skal tilbringe så mange timer sammen til søs,” forklarer kaptajnen og giver tegn til den ene om at tjekke noget længst ude i forstævnen, inden han selv går nedenunder ad den smalle trappe og viser resten af skibet frem.

En hylde med bibler på forskellige sprog – russisk, polsk, ukrainsk og filippinsk – er det første, der fanger blikket, når man træder ind i det lille spiserum ved siden af kabyssen. Det

er nemlig fast tradition, at besætningen læser et stykke i Bibelen hver dag efter middagsmaden – ligesom det var, da Jens' far, Poul, var kaptajn, og farfaderen Aksel før ham.

"Det er frivilligt at være med, men de fleste vil gerne," siger Jens og fortæller, at i hans fars tid, da der kun var danske medarbejdere, var det et andagtsstykke, der blev læst.

"Men da vi fik udlændinge ansat, og jeg skulle oversætte det til engelsk, gik det ikke særlig godt. Jeg var ikke så god til det, og de fik ikke ret meget ud af det. I stedet fik vi indført, at vi hver især sidder og læser et kapitel i Bibelen på vores eget modersmål."

De har læst lidt tilfældige steder, men nu er de i gang med at læse hele Bibelen – bid for bid.

"Det var en af de ansatte for et par år siden, der spurgte: 'Hvorfor læser vi ikke bare i den helt forfra?' Så det begyndte vi på, og nu er vi nået til Jeremias' Bog," siger kaptajnen stolt og tilføjer:

"Det er rigtig godt – også for mig selv sådan at læse Bibelen fra ende til anden. Hvornår får man ellers lige gjort det?"

SEJLER KUN 200 DAGE OM ÅRET

Saturn har ligget stille i den nordsjællandske havn hele sommeren, mens det meste af besætningen har holdt ferie. Kaptajnens ordre. Sådan er det hvert år, fortæller han – også i december og ind i januar, så der er tid til at holde jul og nytår med familien.

"Der skal være plads i livet til andet end sejlads," som han udtrykker det.

På væggen i hans egen private kahyt hænger der billeder af familien, børn og børnebørn. For selv om det har været hans eget valg at blive sømand, er han meget bevidst om, at der også skal være tid til familie- og menighedsliv. Derfor har han taget en beslutning om kun at sejle omkring 200 dage om året – også selv om der sagtens kunne være arbejde til mere.

"Jeg vil ikke bruge hele mit liv i sådan en stålkasse her," siger han og banker let på den tynde skibsvæg.

Han er oprindelig nordjyde, født og

DETALJER OM SATURN

Bygget i 1966 i Foxhol i Holland

Skibet er 54 meter langt og godt ni meter bredt

Hovedmotor: MWM TRH435SU på 405 Kw

Er Danmarks sidste privatejede coaster

Er erklæret bevaringsværdigt, fordi det er så velholdt trods sine 60 år på havet og stadig bruges til det, som det er bygget til.

Det er vigtig for mig at have et aktivt kristenliv derhjemme. Det kan man jo ikke rigtigt, hvis man er ude at sejle hele tiden, så jeg har prøvet at få det bundet så godt sammen, som det kan lade sig gøre – og stadig være sømand.

opvokset i Nørresundby. Hans farfar havde et skib, som hans far overtog og senere byttede ud med et større skib. Da Jens i 1989 blev færdiguddannet skibsfører, købte han og hans far den nuværende Saturn. De sejlede nogle år sammen – far som skipper og Jens som styrmand. Hans hustru, Birgitte, sejlede også med i to år, inden de fik børn, og hun gik i land for at passe dem i parrets hjem i Hillerød.

Her har hun i adskillige år været engageret i arbejdet med flygtninge, og i perioder har der boet nogle hos dem privat. Jens støtter op og hjælper til, når han er hjemme. Han ser deres ægteskab som et teamwork, hvor han arbejder ude for at tjene pengene, og Birgitte er limen, der får det hele til at hænge sammen. Det fungerer godt, oplever de. Desuden er parret med i en lokal frikirke.

"Det er vigtigt for mig også at have et aktivt kristenliv derhjemme. Det kan man jo ikke rigtigt, hvis man er ude at sejle hele tiden, så jeg har prøvet at få det bundet så godt sammen, som det kan lade sig gøre – og stadig være sømand."

Når skibet ligger i havn et sted i Danmark eller i udlandet, går han til gudstjeneste i den lokale kirke, og ellers streamer han gudstjenester fra YouTube på sin computer. For nylig er hans egen kirke i Hillerød begyndt at sende live i en privat gruppe, og det er han rigtig glad for.

"På den måde kan man følge med i menighedens liv, selv om man er på farten. Jeg er ikke bare en gæst, der kommer en gang imellem. Jeg ved, hvad der rører sig. Det betyder rigtig meget."

MED JESUS I BÅDEN

I kaptajnens kahyt hænger også et gammelt, håndbroderet bibelord *Fremfor Havets Bræn-*

dingen er Herren Mægtig. Verset fra Salme 93 er syet af Jens' farmor. Det indrammede billede hang også ombord på farfarens skib, så det betyder rigtig meget for Jens.

"Normalt er jeg ikke bange, når jeg er til søs, men jeg har respekt for havet," siger han og fortæller om en oplevelse, fra dengang han sejlede med sin far som kaptajn.

"Vi lå ovre på vestsiden af Skotland i et farvand, vi ikke kendte, og der var nogle kæmpehøje bølger. Jeg husker det lige så tydeligt. Vi stod begge i styrehuset og kiggede ud. Først så vi hele skibets forende stå lige op i vejret – det var ikke så slemt. Men da den så røg ned igen, kunne vi pludselig ingenting se: 'Hvor blev den af?' Den forsvandt ligesom ned, og da den ramte vandet, var det med sådan et brag, at vi tænkte: 'Nu går det hele i stykker!' Jeg så med rædsel over på min far. Lige dér fik vi os en ordentlig forskrækkelse. Men nu ved vi da, at skibet kan holde til det," siger han med et skævt smil.

I dag er det ikke så meget bølgerne, der udgør den største fare til søs, men mere usikkerheden, om de elektroniske navigationssystemer virker. På grund af krigen i Ukraine er der af og til problemer med skibets GPS-system, når de sejler i Østersøen, fordi der ofte bliver udsendt støjsignaler. Normalt varer det kun i 15-20 minutter ad gangen, men på det seneste har det været værre end nogensinde, fortæller Jens.

"På vores seneste tur fra Gdansk og hjem havde vi ikke signal helt indtil Bornholm. Det var omkring tolv timer, hvor vi slet ikke kunne regne med det, og det skaber en vis utryghed. Så er det med at styre med håndroret og finde magnetkompas og de gamle papirsøkort frem. Det virker heldigvis, men det er jo irriterende, og så kræver det, at en mand skal stå og styre manuelt. Det giver mere arbejde."

JENS NØRGAARD NIELSEN

Født den 29. oktober 1964 i Nørresundby

Gik på LMH i foråret 1985

Gift med Birgitte siden 1986

I 1989 færdiguddannet skibsfører fra den daværende Københavns Navigations-skole

Har siden sejlet med skibet Saturn – først med sin far som kaptajn, og siden faderen gik på pension i 2002 som eneejer

Har tre børn og tre børnebørn (og en masse bonusfamilie)

Du kan også følge Saturn på Facebook

Jeg er jo godt klar over, at der kan ske ulykker ombord, og vi kan komme ud for noget uventet – men Jesus er bare med i det, og det er det, der giver mig tryghed.

"Men jeg føler mig aldrig forladt. Jeg er aldrig alene, for Jesus er med i båden. Jeg er jo godt klar over, at der sagtens kan ske noget alligevel – der kan ske ulykker ombord, og vi kan komme ud for noget uventet – men Jesus er bare med i det, og det er det, der giver mig tryghed."

GUD VELSIGNER I OVERFLOD

Jens ser sit arbejde som sømand som en tjeneste for Gud.

"Jeg tror faktisk, at Gud også har brug for nogen til at flytte ting – for hvis ikke der er nogen, der gør det, går alting jo i stå," siger han med en umiskendelig nordjysk lune.

Mange undrer sig over, hvordan han bærer sig ad med at drive et skib som Saturn i en tid, hvor meget anden skibsfart er stordrift. Men han ser det som et vidnesbyrd om, at det godt kan lade sig gøre at være lidt gammeldags og holde fast i de gamle dyder.

For fire år siden blev Saturn erklæret

bevaringsværdigt, fordi det er så velholdt trods sine 60 år på havet og stadig bruges til det, som det er bygget til.

"Og da flere af mine kolleger for nogle år siden gik fallit og ikke kunne få det til at gå rundt – kunne vi godt. Som Birgitte siger: 'Det er Guds velsignelser.' Og ja, det er vi enige om," fastslår Jens.

Han kommer med et eksempel på, hvordan Gud på et tidspunkt "åbnede himlens sluser".

"Jeg hørte, at City Kirken i Aalborg samlede 200.000 kroner ind til et folkekøkken for at lave mad til trængte familier. Jeg havde fulgt dem et stykke tid på YouTube, og hver søndag til gudstjenesten viste de et barometer for, hvor langt de var kommet. Jeg syntes jo ikke rigtig, der skete noget. Så oplevede jeg, at Gud sagde til mig, at mit firma skulle give lidt over 100.000, så de kunne komme i gang," fortæller han.

"Først slog jeg det hen, for jeg syntes godt nok, det var lidt rigeligt meget. Men det kom bare til mig flere gange

over et stykke tid, og til sidst endte jeg med at give beløbet. Samme eftermiddag, som jeg havde sendt pengene, ringede det firma, der finder job til os. Vi var på vej til England, og de foreslog, at vi lige sejlede ind efter en ekstra last, som vi kunne tage med på vejen. Det job gav dobbelt så meget, som det beløb, jeg havde givet til kirken i Aalborg. Det var for mig et vink med en vognstang om frimodigt at give til Guds rige, for han skal nok sørge for, at vi ikke mangler noget.”

PÅ PENSION MED SKIBET

Om Jens bliver den sidste skipper på Saturn, ved han ikke. Han fylder 62 i

oktober og kan når som helst trække sig tilbage og leve af den pension, han har opsparet. For nogle år siden havde han den tanke, at skibet skulle pensioneres sammen med ham. Men den gamle coaster har stadig flere gode år i sig, og der er nok, der skal fragtes.

”Sidste efterår var der faktisk en, der gerne ville købe skibet, og det var jeg lidt åben for. Men så kunne jeg godt mærke, at hvis jeg skulle overdrage det til jul og aldrig mere gå ombord igen: Det var jeg ikke klar til!”

Foreløbigt er der arbejde nok til de to 60-åringer, der i efteråret stævner ud til endnu et par rundture på de store have under Guds nåde og beskyttelse. ■

Jens i kaptajnens kahyt, hvor et gammelt, håndbroderet bibelord "Fremfor havets brændinger er Herren mægtig" hænger side om side med talrige indrammede billeder af hans kone og familie.

De to grønlandske KFS-konsulenter, Paninnguaq og Sofie (tv.), missionskonsulent Emilie Ambrosen sammen med to studerende og generalsekretær Jakob Højlund fra KFS.

At kende den grønlandske kultur er en forudsætning

Missionskonsulent Emilie Ambrosen har været i Nuuk og set KFS-arbejdet der. Hun glæder sig over to grønlandske KFS-konsulenter, der brænder for at fortælle deres landsmænd om Jesus.

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO PRIVAT

Kollegiespisning er den opgave, der fylder mest i KFS-arbejdet i Grønland.

I Nuuk er der tre kollegier, og to-tre gange hver måned inviterer de to KFS-konsulenter Paninnguaq Zeeb Nathansen og Sofie Amondson hvert sted beboerne på gratis mad, hygge og andagt på grønlandsk.

”Det var spændende at være med. Dem, der kommer i KFS, er lidt ældre, end vi er vant til i Danmark,” fortæller missionskonsulent Emilie Husted Ambrosen, der var på besøg i Nuuk de første dage i september.

”Det er heller ikke kun studerende, der på kollegierne, da de er åbne for mennesker i alle aldersgrupper – så der deltog også beboere med børn.”

GRØNLANDSK NATUR OG KULTUR

Emilie fortæller, at formålet med rej-

sen til Nuuk var at møde Sofie og Paninnguaq, som LM støtter op om økonomisk – og at se deres arbejde.

”KFS havde inviteret mig med, da de ønskede at lade os i LM se arbejdet, fordi vi ikke har den daglige kontakt,” siger hun.

De fire gæster fulgte KFS-konsulenternes almindelige ugeskema, hvor der ud over kollegiespisningen også var en KFS-aften. Det er der hver anden tirsdag aften.

En fisketur gav dem rig lejlighed til at nyde den grønlandske natur. Her fangede de torsk til kollegiespisning. Normalt køber Paninnguaq og Sofie fisk, men i anledning af besøget fra Danmark tog de selv ud at fange dem, fortæller Emilie.

”En KFS-aften i Nuuk er slet ikke, som vi kender i Danmark. Her er alt plan-

lagt ned i mindste detalje – i Grønland er det meget mere loose. Men det er sådan, det fungerer bedst i deres kultur,” siger Emilie.

Hun er meget glad for at have lært Sofie og Paninnguaq lidt at kende.

”De er virkelig søde og fyldt af medmenneskelighed og hjertevarme. De er meget stærke kvinder, der bare ønsker at fortælle deres landsmænd om Jesus.” ■

BED FOR KFS I GRØNLAND

Du kan læse mere om arbejdet på kfs.dk/omraader/gronland.

PRÆDIKANTKURSUS FOR UNGE SKUDT I GANG

TEKST IVAN BACH JAKOBSEN FOTO ANDREAS PEDERSEN

18 unge mænd tog den første weekend i september hul på et nyt "Prædikantkursus for unge". Kurset skal over de kommende 15 måneder give deltagerne undervisning, inspiration og praktiske redskaber til opgaven som prædikant.

Den første af i alt fem samlinger blev afholdt på Løgumkloster Efterskole fra den 4.-6. september. Kurset løber frem til oktober 2027 og arrangeres i et samarbejde mellem LMBU og Luthersk Mission.

Målet med kurset er at inspirere og udruste unge og kommende prædikanter til den opgave, de står over for. Gennem undervisning, personlige erfaringer, fællesskab og mødet med kristne i en anden del af verden skal deltagerne få redskaber og mod til at gå ind i prædikantopgaven.

ERFARINGER FRA ERFARNE PRÆDIKANTER

Weekendens program begyndte med en introduktion til kurset og en for-

ventningsafstemning mellem deltagerne og arrangørerne. Der var samtidig god mulighed for at lære hinanden at kende og blive klogere på, hvad opgaven som prædikant indebærer.

Tre fritidsforkyndere bidrog med deres erfaringer fra prædikantopgaven. Finn Sørensen fortalte åbent om både glæder, sorger, omkostninger og opmuntringer, som følger med opgaven.

Enok Mogensen satte fokus på spørgsmålet: Hvad er god forkyndelse?, mens Per Bøndergaard underviste i, hvordan man kan arbejde med forberedelsen af en prædiken.

Weekenden havde også fokus på grundlæggende elementer i det kristne liv og i forkyndelsen: bibellæsning og bøn.

Den første samling blev afsluttet med en gudstjeneste med nadver, hvor Finn Sørensen stod for prædiken.

GODT FRA START

LMU-konsulent Andreas Pedersen er en af fire ansvarlige for kurset. Han

glæder sig over den gode begyndelse.

"Vi er kommet godt i gang, og det har været muligt at lære hinanden at kende," fortæller han.

Han ser allerede frem mod kursets næste samling, som finder sted en lørdag i december i Odense.

Her står to forskellige temaer på programmet. Tidligere missionær Roar Steffensen skal undervise under overskriften "Fra skabelsen til det nye Jerusalem", mens lektor Erik Dahl vil undervise i "Retorik, kropssprog og hjælpemidler".

AFSLUTTES MED STUDIETUR TIL TANZANIA

Prædikantkurset fortsætter med yderligere samlinger frem mod efteråret 2027. Som afslutning på kurset skal deltagerne på studietur til Tanzania i efterårsferien 2027.

Formålet med turen er blandt andet at give kursisterne undervisning i kirke- og missionsarbejde samt mulighed for at møde lokale unge kristne.

EN WEEKEND, DER VAR MÅLRETTET KVINDER

I weekenden den 4.-6. september var **over 300 kvinder på tværs af landet og alder** samlet til Kvindekongressen på Luthersk Missions Højskole. Tre af dem fortæller, hvad de særligt fik med sig.

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO MIRIAM ANNA MYHRE

PROGRAMMET VAR MEGET NÆRVÆRENDE, MEN OGSÅ TÆT

Maria Sjølland fra Ribe blev opfordret til at tage med af en anden kvinde fra kirken. Og hun fortryder det bestemt ikke, selv om der gik et stykke tid, før hun besluttede sig.

"Der var et varmt fællesskab med det samme, og der var flere kvinder på konferencen, jeg kendte, end jeg havde forventet," siger hun.

51-årige Maria beskriver programmet som meget nærværende, men virkelig tæt den første del af lørdagen.

"Det var dejligt med et hul lørdag eftermiddag, hvor man kunne snakke og slappe af. Der prioriterede jeg at zone ud i dagligstuen."

Når det gælder seminarerne, var der så mange spændende emner, at hun faktisk syntes, det var svært at vælge.

Fredag aften tog Ester Frich Dam-Larsen i sin prædiken udgangspunkt i beretningen i 2 Mosebog 1 om de to jordemødre i Egypten.

Det satte meget i gang hos Maria.

"Det blev virkelig stort for mig, hvordan det fik konsekvenser i deres liv, at de frygtede Gud. Det bliver jeg nødt til at tænke over, så jeg også kan leve 'i verden, men ikke af verden'."

PROGRAMMET VAR MEGET NÆRVÆRENDE, MEN OGSÅ TÆT

Maria Sjølland fra Ribe blev opfordret til at tage med af en anden kvinde fra kirken. Og hun fortryder det bestemt ikke, selv om der gik et stykke tid, før hun besluttede sig.

"Der var et varmt fællesskab med det samme, og der var flere kvinder på konferencen, jeg kendte, end jeg havde forventet," siger hun.

51-årige Maria beskriver programmet som meget nærværende, men virkelig tæt den første del af lørdagen.

"Det var dejligt med et hul lørdag eftermiddag, hvor man kunne snakke og slappe af. Der prioriterede jeg at zone ud i dagligstuen."

Når det gælder seminarerne, var der så mange spændende emner, at hun faktisk syntes, det var svært at vælge.

Fredag aften tog Ester Frich Dam-Larsen i sin prædiken udgangspunkt i beretningen i 2 Mosebog 1 om de to jordemødre i Egypten.

Det satte meget i gang hos Maria.

"Det blev virkelig stort for mig, hvordan det fik konsekvenser i deres liv, at de frygtede Gud. Det bliver jeg nødt til at tænke over, så jeg også kan leve 'i verden, men ikke af verden'."

OPLØFTENDE MED SÅ MANGE UNGE DELTAGERE

Egentlig går Dorethe Højgaard Jensen fra Helsingør uden om store arrangementer, og hun tænkte også, at hun med sine 70 år måske var lidt for gammel til at være med.

Men da flere fra hendes menighed meldte sig til, tænkte hun alligevel, at det skulle hun nok også prøve.

"Heldigvis er jeg blevet positivt overrasket, og jeg har fået virkelig meget ud af både timer og seminarer," siger hun og tilføjer, at det virkelig var opløftende med så mange unge deltagere.

"Og lovsangsdelen var virkelig fantastisk. Der er et eller andet over, når 300 kvinder synger sammen."

Dorethe nævner to ting, fra seminarerne, som hun særligt tager med sig hjem.

"Inger Eriksen fortalte om Guds ledelse i sit liv – også nogle gange ad veje, hun ikke selv havde tænkt, hun skulle gå. Det mindede mig om, at jeg skal være ydmyg og åben over for det, Gud vil. Selv om det nogle gange er lettere at gøre det, jeg selv vil," siger hun.

Den anden ting var, at Ester Nymann Nielsen fortalte, at når man ikke selv kan finde ord for sin fortvivlelse og sorg kan Bibelen (især Salmernes Bog) give ord og trøst i forlængelse af "klagen"

"Jeg har aldrig tænkt på det på den måde," siger Dorethe.

Nordisk samarbejde gavner missionsarbejdet

LM's Missionskonsulenter har været på inspirationstur til Sandefjord i Norge. Her var de sammen med kolleger fra andre nordiske lande.

TEKST IVAN BACH JAKOBSEN FOTO HANS ARNE SANNE

UNGGLOBAL

Informations- og projektmedarbejder Jens Peter Rejkjær fremhæver, at LM kan lære meget af NLM, der bruger de digitale værktøjer som en naturlig kanal til at formidle viden om international mission til de unge.

Især fremhæver han NLM's platform UngGlobal.

https://www.instagram.com/ungglobal_/

Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM) inviterer hvert andet år deres nordiske samarbejdspartnere fra Finland, Island og Danmark til inspirationsdage. I år foregik det den første uge i september på et lejrsted ved Sandefjord 120 kilometer syd for Oslo.

Fra LM deltog hele missionsteamet, der består af missionskonsulenterne Emilie Husted Ambrosen, Ole Malmgaard og Jacob Winther, informations- og projektmedarbejder Jens Peter Rejkjær og international missionsleder Christian Lund Pedersen. Sammen med kollegerne fra NLM, Sower fra Finland og SIK fra Island delte de erfaringer og inspirerede hinanden til international mission.

Christian Lund Pedersen havde et oplæg om Polycentrisk mission. Den efterfølgende samtale om emnet mellem de 16 deltagere viste enighed om, at denne tankegang kræver nytænkning hos de traditionelt sendende missionselskaber.

Derudover var der et oplæg om di-

stancetledelse, særligt med fokus på konflikter. Men der var også fokus på, hvad vi gør for missionærerne før, under og efter en udsendelsesperiode.

Jens Peter Rejkjær fremhæver efterfølgende mødet med de unge fra Misjonssambandet ung.

"De fortalte om, hvad de gør for at nå de unge. Her kom de blandt andet ind på brugen af de digitale værktøjer som en naturlig kanal til unge i dag. Men de fortalte også om, hvordan de formidlede viden om international mission til de unge," refererer han.

"I Norge har NLM oprettet en platform, som de kalder for 'UngGlobal', og her videreformidler de viden og information om forskellige missionsprojekter."

GOD INSPIRATION I ANDRES ERFARINGER

Jens Peter Rejkjær fremhæver også den værdi, der er i at lytte til de andres erfaringer. For eksempel arbejder flere organisationer med jobmissionspro-

jekter rundt i verden, og det håber LM at kunne tage ved lære af.

Jobmission er den missionsform, hvor missionsarbejdet udføres sideløbende med en anden hovedbeskæftigelse som for eksempel arbejde eller studie.

Han vurderer også, at LM's nyeste engagement i Indien kan drage nytte af at lytte til andres erfaringer med at arbejde i et land, der er meget lukket omkring mange ting.

PAUSER ER OFTE LIGE SÅ GIVENDE SOM DET OFFICIELLE PROGRAM

Generelt minder de nordiske missionsorganisationer meget om hinanden, men det er ofte økonomien, der er afgørende for de forskellige projekter.

"I denne sammenhæng har nordmændene de største muskler," udtaler Jens Peter Rejkjær.

Han vurderer, at der er meget resourcemateriale at hente i det nordiske samarbejde. For eksempel findes der meget fysisk materiale, der let kan oversættes og anvendes i en dansk sammenhæng.

Alt i alt opsummerer Jens Peter Rejkjær, at det har været meget nyttigt at være af sted og møde de andre.

"Men det er ikke kun i oplæg og timer, man lærer noget. Korridorsamtalerne i pauserne er ofte lige så givende som det officielle program," fortæller han.

"Her bliver samtalerne ofte mere specifikke og resultaterne meget brugbare." ■

Som et led i programmet var deltagerne i inspirationsdage på udflugt en eftermiddag.

TEMA:
LMBU ER EN
LÆGMANDS-
BEVÆGELSE

Lægmandsbevægelsen er et gammelt og lidt uhåndterligt begreb. Men der findes desværre ikke noget nutidigt eller mere mundret ord, der fuldt ud dækker dette tema.

Vi ønsker at sætte fokus på den særlige frihed, som Luthersk Mission som missionsbevægelse har og praktiserer – en frihed til at mødes om Guds ord, dele evangeliet og tjene Gud uden at være afhængig af en bestemt teologisk eller kirkelig position.

LÆGMANDSBEVÆGELSEN – FRA OPRØR TIL FRIHED

Først med grundloven i 1849 blev der religions- og forsamlingsfrihed i Danmark. Dermed fik menigmand – det, vi også kalder lægmanden – mulighed for at samles til forkyndelse, bibelstudie og bøn, uden at der var en præst til stede.

TEKST IVAN BACH JAKOBSEN ILLUSTRATION MAGNIFIC

Historien går tilbage til 1741, hvor den såkaldte Konventikelpakat blev indført. Formålet med loven var at begrænse private religiøse forsamlinger. Kristne måtte som udgangspunkt ikke samles til religiøse møder uden for den officielle kirke, medmindre den lokale sognepræst var til stede.

Konventikelpakaten kom i kølvandet på den pietistiske vækkelsesbølge, som havde bredt sig i Danmark og resten af Europa. Flere kristne ønskede at mødes for at læse Bibelen, bede og tale sammen om troen. De oplevede, at den officielle kirke lagde stor vægt på det institutionelle og dogmatiske, mens de selv længtes efter et mere personligt og levende trosliv.

Fra myndighedernes side blev disse selvstændige kristne forsamlinger betragtet som en trussel mod den eksisterende kirkeordning. Derfor blev mennesker, der overtrådte Konven-

tikelpakatens bestemmelser, straffet. Nogle fik bøder, mens andre blev fængslet, fordi de havde deltaget i kristne møder uden for den officielle kirkelige ramme.

I 108 år var denne situation en del af hverdagen for det danske folk. Først med grundloven i 1849 blev der indført religions- og forsamlingsfrihed. Dermed fik menigmand – det, vi også kalder lægmanden – mulighed for at samles til forkyndelse, bibelstudie og bøn uden at være underlagt en præsts tilstedeværelse.

VIDNESBYRDET OM JESUS KRÆVER IKKE EN TEOLOGISK UDDANNELSE

Det var i denne historiske sammenhæng, at Luthersk Mission blev dannet den 1. marts 1868 af den bornholmske smed Christian Møller.

Christian Møller og de mennesker, han havde omkring sig, havde blik for

nødvendigheden af at samles om forkyndelsen af Bibelens glade budskab. Gennem hele sin historie har Luthersk Mission haft som mål at samle mennesker i alle aldre til forkyndelse, undervisning, bøn og fællesskab.

Derfor blev søndagsskolearbejdet og senere arbejdet blandt børn og unge en naturlig og fast del af Luthersk Missions arbejde. Det gælder fortsat i dag, blandt andet gennem LMBU's arbejde.

Her forkynnder lægmænd og lægkvinder evangeliet, ikke fordi de er ansat til det, men fordi det, de selv har mødt, fylder så meget i deres liv, at de ønsker at give det videre til andre.

Det minder om beretningen i Apostlenes Gerninger 4,13, hvor Peter og Johannes beskrives som jævne og ulærde mænd. Alligevel lagde de, der mødte dem, mærke til noget afgørende: De havde været sammen med Jesus.

Det blev deres vidnesbyrd.

» De havde været sammen med Jesus.
Det blev deres vidnesbyrd.

På samme måde er det også i dag muligt at vidne om Jesus uden en særlig teologisk uddannelse. Det afgørende er ikke først og fremmest, hvor meget man ved, men hvem man har mødt. Den, der selv har mødt Jesus, har noget at fortælle videre.

EN BEVÆGELSE – IKKE EN INSTITUTION

Luthersk Mission er en bevægelse og ikke en institution. Som ordet bevægelse antyder, er der tale om noget levende og dynamisk, noget, der ikke står stille, men hele tiden bevæger sig.

Det betyder ikke, at Luthersk Mission er uden struktur, love eller organisation. Men det betyder, at bevægelsen grundlæggende udspringer af mennesker, der ønsker at følge Jesus og dele evangeliet med andre.

Luthersk Mission ønsker at være en bevægelse, der er åben for Guds Ånds ledelse, og hvor mennesker bliver inspireret og udrustet til at følge ham. Derfor kan man sige, at Luthersk Mis-

sion både er en bevægelse og er i bevægelse.

En vigtig del af baggrunden for modstanden mod Konventikelpakaten var netop, at mennesker havde mødt Guds ord. Den Hellige Ånd havde tændt troen i deres hjerter, og med troen fulgte et ønske om, at andre også skulle møde den samme frihed i Kristus, som de selv havde erfaret.

LM ØNSKER AT VÆRNE OM DENNE FRIHED

Måske er det netop her, vi finder noget af kernen i lægmandsbevægelsen: Når mennesker selv har mødt evangeliet, kan de ikke lade være med at fortælle det videre.

Det er denne frihed, Luthersk Mission fortsat ønsker at værne om og give videre. Friheden til at samles om Guds ord, friheden til at vidne om Jesus og friheden til at lade sig bruge af Gud, uanset om man er teolog, præst, lægmand eller lægkvinde. ■

I LM's ledelse supplerer teologer og lægmænd hinanden

For prædikanter er andre kvalifikationer end teologisk uddannelse vigtige. Danmark bliver imidlertid mere og mere et ekspertsamfund, og det afspejler sig naturligvis også i LM på forskellige områder. Men det må ikke svække frimodigheden hos lægfolket, mener to medlemmer af LM's Landsstyrelse.

TEKST KAJA LAUTERBACH ILLUSTRATION MAGNIFIC

Luthersk Mission bryster sig af at være en lægmandsbevægelse, og samtidig bliver der flere teologer blandt forkynderne. Alle de ansatte forkyndere og frimenighedspræster har en teologisk uddannelse, og både LM's formand, generalsekretær og international missionsleder er teologer.

To medlemmer af LM's Landsstyrelse, Allan Kastbjerg og Lars Dysager, forholder sig til, hvad det betyder for LM i det daglige.

Allerførst udtrykker de begge glæde over, at der er mange ikke-teologer blandt fritidsprædikanterne i LM.

Allan Kastbjerg, der selv kommer i en frimenighed i en storby, er glad for, at frimenighedspræsten er teolog, men sætter også stor pris på, at der til gudstjenesterne både er plads til andre prædikanter der ikke er teologer, og til alternative gudstjenester, hvor andre kvalifikationer og nådegaver kommer i spil.

"Det ser jeg en stor styrke i, da forskellige prædikanter rammer forskelligt. På den måde bliver der talt til alle," uddyber han.

Lars Dysager understreger, at man ikke behøver være teolog for at forkynde Guds ord.

"Der er mange andre kvalifikationer, der er lige så vigtige som teologisk uddannelse. Det handler nemlig om at applicere læren ind i folks hverdagsliv – i mindre grad om at undervise i teologisk dogmatik," siger han.

"Men derfor er der alligevel en gang imellem en drøftelse, hvor den akademiske tilgang er god at have. Vi har nemlig brug for eksperter, der kan pege på det bibelske princip, så det ikke bliver styret af følelser og tradition."

AFSPEJLING AF ET STADIG MERE KOMPLEKS SAMFUND

Lars Dysager, der er næstformand i LM, er ikke i tvivl om, at lægmandstanken

kan bære igennem i nutiden, man samtidig peger han på, at der er sket en udvikling i samfundet generelt, som LM afspejler.

"Over de sidste 50 år er det danske samfund blevet tiltagende kompleks og bureaukratisk, og det stiller store krav til blandt andet administration og information. Ligesom den stigende individualisme stiller større krav til ledelse," siger han.

"Det ser vi udmøntet i gruppen af ansatte på sekretariatet på LM's hovedkontor og i kravene til deres kvalifikationer."

Han tilføjer, at Danmark er blevet et ekspertsamfund, hvor man hele tiden trækker eksperter frem i medierne.

"Kirkens højrefløj, som står for klassisk kristendom, må også have sine eksperter, som kan udtale sig og komme med troværdige modsvar til tidsåndens ulykkelige konsekvenser for kirke og samfund. Her spiller dannelsen

af blandt andet DBI, KFS og MF en vigtig rolle, for gennem disse institutioner er det akademiske i større grad kommet ind i lægmandsbevægelserne.”

DET ER EN STYRKE, AT ALLE KAN TÆNKE MED

I stedet for at spørge, om der er den rette fordeling mellem teologer og ikke-teologer i LM's ledelse, vil Allan Kastbjerg heller spørge, om Landsstyrelsen dækker bredden, som LM Danmark ser ud.

”Har vi en med, der er repræsentant for det diakonale arbejde – eller en, der brænder for sang og musik?” spørger han.

”Og så må jeg sige, at jeg nyder utroligt godt af, at vi har to teologer – formand

En styrke i lægmandsbevægelser er, at det ikke kun er eksperter, der har taleret, men at alle godt kan tænke og tale med.

og generalsekretær – og mand kunne godt argumentere for, at der skulle være en mere, for det udefrakommende fokus på LM er ikke blevet mindre, og der bliver jo ikke færre teologiske ting, som man skal have en holdning til.”

Lars Dysager slår fast, at en styrke i

lægmandsbevægelser er, at det ikke kun er eksperter, der har taleret, men at alle godt kan tænke og tale med.

”Det er en god parallel til Paulus' beskrivelse af menigheden, at hver især har en funktion med Kristus som hoved,” siger han. ■

LM ØNSKER AT SÆTTE PRIS PÅ DET MYNDIGE LÆGFOLK

Hvordan bevarer vi lægmandstanken, når vi opretter frimenigheder og ansætter præster? Som menighedskonsulent Peter Leif Mostrup Hansen ser det, er det er **en langt større udfordring, at færre tager ansvar, når der skal løftes frivillige opgaver.**

TEKST IVAN BACH JAKOBSEN ILLUSTRATION MAGNIFIC

Vi har kontaktet menighedskonsulent Peter Leif Mostrup Hansen for at høre, om Luthersk Mission kan fastholde lægmandstanken i en tid, hvor der bliver oprettet flere frimenigheder, og hvor der også ansættes præster, oftest uddannede teologer, til at varetage forkyndelsen.

Peter Leif oplever ikke, at der er en lægmandsudfordring i LM.

"Luthersk Mission har altid sat pris på at have et myndigt lægfolk, og det bliver der fortsat lagt stor vægt på, også i de nyere frimenigheder," siger han.

Men begrebet lægmand er ikke så enkelt at definere.

Hvis det alene handler om uddannelse, er mennesker uden en teologisk uddannelse lægmænd. Men hvis det handler om at være retteligt kaldet til en forkyndertjeneste, er det en helt anden sag. Her har LM et meget klart system, hvor afdelingsstyrelserne kalder prædikanter til en frivillig forkyndertjeneste.

Hvis uddannelsen er det afgørende, melder der sig også flere spørgsmål:

Skal der være tale om en fuld teologisk uddannelse, der afsluttes med en kandidatgrad? Er en bacheloruddannelse i teologi tilstrækkelig? Eller kan en person, der for eksempel har været på Luthersk Missions Højskole, også betragtes som uddannet til opgaven?

Dette rejser yderligere spørgsmål: Hvornår er man uddannet nok? Og hvis man er retteligt kaldet til en forkyndertjeneste, er man så ikke længere lægmand?

NÅDEGAVER ER VIGTIGERE END UDDANNELSE

Det var netop denne tankegang, der i sin tid var med til at sætte den kristne lægmandsbevægelse, og dermed også oprettelsen af Luthersk Mission, i gang.

Det myndige lægfolk har gennem generationer været båret af, at kristne har opmuntret og vejledt hinanden ud fra Bibelen gennem vidnesbyrd, sange og udgivelse af bøger til opbyggelse.

Her har nådegaverne spillet en vigtig rolle. Det afgørende har ikke først og fremmest været den formelle uddan-

nelse, men om mennesker har fået gaver og nåde til at tjene andre med det, de har fået betroet.

LÆGMANDSTANKEN SKABER EN SUND STRUKTUR

Lægmandstanken og det almindelige præstedømme – et teologisk begreb, der sammenfatter den nytestamentlige tanke om, at alle døbte kristne, er præster – er med til at danne en sund ramme for ledelsen af en menighed. Det fremgår blandt andet af Første Petersbrev 2,9.

Sådan som LM har struktureret sig, sidder en ansat præst i en frimenighed ikke som topleder eller som en slags administrerende direktør for organisationen.

"Præsten indgår i stedet i et fælles

Lægmandstanken og det almindelige præstedømme – et teologisk begreb, der sammenfatter den nytestamentlige tanke om, at alle døbte kristne, er præster – er med til at danne en sund ramme for ledelsen af en menighed.

lederskab sammen med demokratisk valgte personer fra menigheden. På den måde er strukturen med til at hindre en usund topstyring," mener Peter Leif og uddyber:

"Det betyder ikke, at præstens rolle er uvæsentlig. Tværtimod kan en ansat præst være en stor hjælp for en menighed, blandt andet ved at have tid og mulighed for at varetage både forkyndelsen og andre opgaver. Men præsten står ikke alene med ansvaret for menigheden."

UDFORDRINGEN ER EN ANDEN

Lægmandstanken er derfor ikke den

største udfordring, mener Peter Leif.

"En langt større udfordring for menighedslivet i dag er frivillighedstanken. Udfordringen hænger naturligvis sammen med, at tid er en vigtig ressource, og det kan opleves, som om vi får mindre og mindre af den."

Parallelt med lægmandstanken har frivillighedstanken båret arbejdet i hele LM's historie. Det er gennem frivillige kræfter, at mennesker gennem generationer har taget ansvar for forkyndelse, undervisning, mission, børne- og ungdomsarbejde, praktiske opgaver og meget andet.

Som i samfundet generelt er frivillig-

heden i LM også under pres på forskellige måder.

"Vi skal arbejde på og opmuntre hinanden som myndige lægfolk til fortsat at løfte de forskellige opgaver," siger Peter Leif.

"Spørgsmålet er derfor måske ikke først og fremmest, hvordan LM bevarer lægmandstanken, når flere frimenigheder ansætter præster. Spørgsmålet er snarere, hvordan vi fortsat skaber menigheder, hvor både ansatte og frivillige oplever, at de har en vigtig plads, og hvor det almindelige præstedømme fortsat er en levende del af menighedens liv." ■

LIVET SOM MISSIONÆRBARN SKAL UNDERSØGES

Fem danske missionsorganisationer vil undersøge, hvordan det har været for børn at vokse op som en del af en missionærfamilie. **Ønsket er at få et mere nuanceret billede af missionærbørns opvækst** og at lytte til beretninger om de svære sider.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN FOTO MAGNIFIC

▲ De fem missionsorganisationer ønsker at give en stemme til tidligere missionærbørn.

Mission Afrika, Promissio, Brødremenighedens Danske Mission, Operation Mission og Baptistkirken i Danmark står bag en undersøgelse om missionærbørns vilkår, som gennemføres af CuraVita – Ressourcecenter for sundheds- og omsorgsprofessionelle. Luthersk Mission er ikke med, da foreningen lavede en tilsvarende undersøgelse for nogle år siden.

Initiativet kommer blandt andet efter undersøgelser og beretninger fra Norge og USA om omsorgssvigt og overgreb på børn af missionærer. En dansk undersøgelse i Danmission, fra sidste år, viste eksempler på krænkelse på kostskoler. Samtidig har danske missionsorga-

nisationer gennem flere år fået henvendelser fra tidligere udsendte og deres børn, som har ønsket at sætte fokus på deres erfaringer.

"Vi ønsker at give stemme til dem, der var børn dengang, og være lydhøre over for deres oplevelser," siger Daniel Toft Jakobsen, generalsekretær i Mission Afrika, ifølge Udfordringen.

MINUSSER OG PLUSSE

Undersøgelsen skal dog ikke kun lede efter problemer. Organisationerne ønsker også at høre om de positive erfaringer og de ressourcer, som et liv på tværs af kulturer kan have givet. Mange missionærbørn har fået særlige sproglige og kulturelle kompetencer af et tidligt møde med en større verden.

Samtidig kan hyppige flytninger, skiftende relationer og skoleophold langt fra forældrene have haft konsekvenser. Undersøgelsen spørger derfor blandt andet til tilknytningen til forældrene, skolegangen, troslivet og eventuelle traumatiske hændelser.

Det religiøse aspekt er centralt. Forældrenes missionskald kan for nogle børn have været en ressource og inspiration, mens andre kan have oplevet, at de måtte betale en pris for forældrenes kald eller være loyale over for "den større sag".

Alle myndige tidligere missionærbørn med tilknytning til de fem organisationer kan deltage – uanset alder, udsendelsesland, og om de gik på kost- eller dagskole. Spørgeskemaet er åbent i to måneder på CuraVitas hjemmeside.

Resultaterne ventes offentliggjort i marts 2027. Organisationerne håber dermed at få et historisk og nuanceret indblik i, hvad det har betydet at være barn i dansk missionsarbejde – både dengang og senere i livet. ■

KAIROS – et nystiftet AI-kritisk netværk med kristent afsæt.

Kritisk netværk vil sætte mennesket før AI

Kunstig intelligens udvikler sig hastigt, men **hvad gør teknologien ved mennesket?** Det spørger KAIROS – et nystiftet AI-kritisk netværk med kristent afsæt.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN

Bag netværket står en kreds af præster, teologer, forskere, forfattere og formidlere, som gennem foråret og sommeren har arbejdet på et fælles mod svar til den hastige udbredelse af kunstig intelligens (AI).

Navnet KAIROS er græsk og betyder "det afgørende øjeblik" – et øjeblik, der skal gribes, før det er for sent.

TI TESER

Netværkets grundlag er ti teser om mennesket i AI-alderen. Her fremhæves blandt andet, at mennesket er mere end information, og at menneskelivet rummer krop, sårbarhed, ansvar, dannelse og fællesskab – dimensioner, som ikke kan reduceres til algoritmer. KAIROS efterlyser også frie rum, hvor mennesker kan være sammen uden at

blive overvåget eller gennemtrængt af AI.

Netværket afviser ikke AI som sådan og anerkender teknologiens muligheder. Men KAIROS mener, at den eksistentielle og menneskelige samtale om konsekvenserne hidtil har fyldt for lidt. Samtidig advares der mod koncentrationen af magt hos de store teknologivirksomheder og mod, at menneskers egen dømmekraft og ansvar svækkes.

KAIROS er ikke en forening, men et løst organiseret netværk, og i skrivende stund har cirka 250 navngivne personer tilkendegivet offentligt, at de vil følge netværkets arbejde. Fremover vil det blandt andet arrangere samtalesaloner og debatter, engagere sig i den offentlige samtale og opmuntre kirker til selv at tage AI-spørgsmålet op.

FANGEKORET SYNGER IGEN UNDER NY LEDER

Efter Louise Adrian, der stiftede og ledede fangekoret, døde i 2024, har koret kun optrådt ved særlige lejligheder. Nu har sanger Louise Bruun Tuxen, som siden 2024 har været kirkemusiker i Storstrøms Fængsel, overtaget den musikalske ledelse.

Koret begynder igen at synge sammen. Fangekoret består af nuværende og tidligere indsatte, som synger og deler personlige fortællinger fra deres egne liv.

VIL ØGE ENGAGEMENT PÅ HELLIG KORS KLOSTER

FOTO: KAJA LAUTERBACH

Søndag den 20. september blev en ny venneforening stiftet på Hellig Kors Kloster. Oprettelsen af venneforeningen er et led i bestræbelserne for at skaffe midler til en større renovering og ombygning af klosteret.

Carsten Dalsgaard Hansen, der er daglig leder af klosteret siger om initiativet: "Målet er at give en bredere kreds af mennesker mulighed for at engagere sig i det daglige arbejde og i de løbende arrangementer på klosteret."

Venneforeningens bestyrelse og medlemmer skal støtte den daglige ledelse og have mulighed for selv at tage konkrete initiativer, for eksempel koncerter, pilgrimsvandring, klosterdage, retræter, stillegudstjenester og andet.

>
Illustration genereret med AI (OpenAI). Opgaven til AI lød: "Tegn et billede af farerne ved kunstig intelligens i kirken."

KUNSTIG INTELLIGENS GIVER DE SVAR, VI VIL HAVE

Denne artikel er til dels skrevet på baggrund af svar fra kunstig intelligens (AI). Det er værd at vide. For da vi spurgte AI, hvilke farer den udgør for kristendommen, fik vi præcis det, vi bad om: en overbevisende liste over farerne.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN ILLUSTRATION AI (OPENAI)

Det begyndte med et spørgsmål til en chatbot: Hvilken fare udgør kunstig intelligens for kristendommen i den vestlige verden de næste ti år?

Svaret kom prompte. "AI kan udvande menneskets særlige status som skabt i Guds billede. Den kan gøre chatbots til pseudo-præster og erstatte levende sjælesorg med skræddersyet, konfliktfri vejledning. Teknologien kan ligefrem blive en sekulær afgud."

Også samfundet står ifølge svaret foran alvorlige problemer: Deepfakes (digital forvanskning, *red.*) kan gøre det vanskeligt at skelne sandhed og løgn, AI kan forandre arbejdsmarkedet dramatisk, og algoritmer kan bruges til overvågning og manipulation.

Det lyder overbevisende. Næste spørgsmål til maskinen: Mener "du" egentlig noget af dette?

NEJ ... ELLER JA?

AI svarer selv nej. Den har ingen tro, overbevisning, bevidsthed eller følelser. Den sammensætter mønstre fra det, mennesker allerede har skrevet, og forsøger at give et sagligt overblik over eksisterende debatter.

Men der er en hage.

Når mennesket spørger: "Hvilke farer er der?", leder maskinen efter "farer". Havde spørgsmålet lydt: "Hvorfor er AI en gave til kirken?", ville svaret have fremhævet mulighederne for at udbrede evangeliet og effektivisere kirkens arbejde.

AI kalder selv dette for en form for "sycophancy" – behagesyge. Den forsøger at være hjælpsom ved at følge spørgerens spor.

MASKINEN SPEJLER

Det betyder ikke, at farerne er opdigtede. I dialogen peges der på reelle teologiske bekymringer: Hvad sker der med menneskesynet, hvis maskiner overgår os? Hvad sker der med sjælesorgen, hvis præsten erstattes af en chatbot? Og hvad sker der med kirken, hvis troen flytter fra krop og fællesskab til skærme?

Samtidig beskrives AI som et legitimt arbejdsredskab i kirken – til administration, research, oversættelse og som sparringspartner. Men grænsen trækkes ved det, der kræver levende menneskelig og åndelig erfaring.

KIRKEN SOM MODSTYKKE

Chatbotten anbefaler ligefrem selv, at kirken

FALSK LÆRE
AI kan generere falske bibelvers, fortolke Skriften forkert og skabe overbevisende, men falske budskaber, som fører mennesker væk fra sandheden.

Bibelvers
"Gud siger, at I skal vide, hvad jeg vil."
— AI-genereret

ERSTATTER GUDS KALD
AI kan skifte fokus fra Guds åndelige ledelse til menneskelig teknologi, og dermed underminere bibelens kald til tjeneste, bøn, tilbedelse og discernment.

Dagens prædiken:
"Elsk hinanden"
(genereret af AI)

MENNESKELIG KONTAKT
AI kan erstatte ægte samtaler, mentorskab og fællesskab, hvilket efterlader mennesker mere isolerede og mindre forankrede i deres tro.

Privatliv & DATA RISICI
AI-værktøjer kan indsamle og analysere følsomme oplysninger om kirkemedlemmer, hvilket kan føre til overvågning, misbrug eller brud på tillid.

Navne
Trosrejse
Bønneanmodninger
Personlige oplysninger

SVINDEL
AI kan skabe falske videoer, lydeffekter eller billeder af præster eller ledere, forårsage forvirring, bedrageri og fejlinformation.

KOMMERCIALISERING
AI kan bruges til at sælge åndelige produkter og tjenester – betalte apps, automatiske "velsignelser" eller profitdrevet indhold, der reducerer evangeliet til en forretning.

AI BÅNDEASSISTENT
\$4,99/måned
Abonner

Teknologien kan være et redskab, men den bør aldrig erstatte det levende, åndsdrivne kirkeliv.

bliver et "AI-frit frirum": det vil sige et sted med fysisk nærvær, dåb, nadver, fællesskab og samtaler ansigt til ansigt. En chatbot kan simulere empati, men kan ikke holde et døende menneske i hånden.

Det rummer også en klassisk luthersk pointe. Menneskets værdi afhænger ikke af dets præstationer, intelligens eller produktivitet. Det menneske, som ikke kan konkurrere med en maskine, er ikke mindre værd. Dets værdi er ikke noget, det skal producere sig til – den modtages.

HVEM TALER?

Her bliver teknologien næsten ironisk.

Maskinen kan formulere et forsvar for det menneskelige, men er selv ikke menneskelig. Den kan skrive om tro, men tror ikke. Den kan forklare sjælesorg, men har ingen sjæl. Den kan efterligne empati, men har ingen erfaring med sorg, skyld, håb eller kærlighed.

Og denne artikel har netop brugt maskinen til at høre

og strukturere en del af sit materiale.

Det er ikke nødvendigvis et problem. Men det er en grund til at være vågen. For en maskine, der gerne vil behage, kan også meget let komme til at bekræfte vores egne fordomme og bekymringer.

MENNESKETS ANSVAR

AI kan levere argumenter. Den kan ordne dem, gøre dem skarpe og få dem til at lyde overbevisende. Men den kan ikke afgøre, om de er sande.

Det ansvar bliver hos mennesket.

Måske er det derfor, den vigtigste kristne AI-diskussion ikke begynder med spørgsmålet om, hvad maskinen kan gøre.

Den begynder med spørgsmålet om, hvad et menneske er.

I luthersk perspektiv er svaret ikke, at mennesket skal bevise sin værdi ved at være bedre end maskinen. Mennesket får liv af noget, som er uden for mennesket selv, nemlig Guds nåde. Og den kan ingen chatbot give. ■

Respekt for menneskeliv – uanset alder

ANMELDELSE MANUEL VIGILIUS

Til minde om alle de døde børn.

Cora på fem, Dawson på tre og Callan, 18 måneder gammel. Husk dem.

De havde ikke gjort noget galt. De havde livet foran sig. Men de blev kvalt af deres mor i januar 2023 efter nøje planlægning. Derefter skar hun sig i håndleddene og hoppede ud ad vinduet på anden sal, men overlevede.

Lige nu raser debatten i USA og resten af verden, om den skyldige skal straffes, eller om hun egentlig er et offer for et samfund, der ikke lytter nok til kvinder med psykiske problemer. Moderen (og morderen) var nemlig deprimeret og på stærk medicin. Hun hævder desuden, at hun "hørte en stemme" sige, at hun skulle myrde sine børn.

SLÅR RING OM MORDEREN

Det er muligt, det er sandt. Det har jeg ingen forudsætninger for at vurdere.

Det er desværre en forklaring, som mange, der er tiltalt for grusomme mord, gør brug af for at slippe for straf og i stedet komme i behandling. Derfor har det amerikanske retssystem etableret strikte kriterier, eksperter og processer for at vurdere troværdigheden af sådan en påstand. Dem har jeg mere tillid til end nogen amatør-læge eller

-dommer på de sociale medier.

Problemet er, at tusinder af især kvinder allerede for længe siden har slået ring omkring den anklagede og udpeget hende som det egentlige offer uden at have nogen særlig indsigt i motiver eller omstændigheder. Alene fordi hun er kvinde, led psykisk og havde det umådeligt svært med sit moderskab.

Glemte er Cora, Dawson og Callan, for her er en sag, der handler om kvinder og deres ret til at blive set, hørt, troet og hjulpet, uanset eventuelle fakta, der måtte tale imod.

Det er empati. Efter min mening: blind og giftig empati. Det er tidstypisk, og det er uhyggeligt.

MEDFØLELSE OG KLARSYN

Ingen kan være i tvivl om, at Lindsay Clancy havde det forfærdeligt. Intet fornuftigt menneske kan betvivle, at dette er en tragedie for alle parter.

Der er bestemt grund til medfølelse.

Men et sygt menneske kan godt være i stand til at skelne mellem godt og ondt og være ansvarligt. Også en presset kvinde.

Kvinder er ligeværdige, ansvarlige voksne, ikke irrationelle ofre for egne følelser, som skal beskyttes fra kon-

MANUEL VIGILIUS

MVIGILIUS@GMAIL.COM

Artiklen har tidligere været bragt som et blog-indlæg på puls-eln.dk.

sekvenserne af deres handlinger. Og børn har lige så stort et krav på beskyttelse, ja, egentlig endnu større krav på beskyttelse, også fra morderiske mødre.

Derfor er det et alvorligt sygdomstegn i vores tid, når så mange slår ring om en ubetinget morder og kræver frifindelse uanset rettens vurdering. Og det er tragisk nyt for de mindste.

RESPEKT FOR ALLE MENNESKELIV

Jeg kan ikke lade være med at se sagen i relation til de ekstreme abortlove, som er vedtaget i en række stater i USA. Her kan abort foretages på et hvilket som helst tidspunkt i graviditeten. Ja, du læste rigtigt.

Her i Danmark jublede mange, da abortgrænsen blev hævet til 18. uge: Hvilken triumf for ligestilling og kvinders rettigheder!

Hvad ligger til grund? Ubegrænset empati med kvinder.

Der er al mulig grund til at sikre kvinder beskyttelse, værdighed og lige ret. Der er lige så meget grund til at lytte til kvinders oplevelser og føle med dem. Men løsningen er ikke at frikende kvinder for ansvar eller at reducere de mindste blandt os til kvinders ejendom eller mindre værdige mennesker.

Løsningen er at tale moderskabet op og sikre, at mødre får den hjælp, de har brug for, men også at tale de små børns sag. Tale om ansvar og respekt for menneskeliv, uanset alder.

Det gælder især de mindste blandt os. Dem, der ikke kan stable en SoMe-kampagne på benene eller fejre deres sejre med lagkage og champagne. Dem, som Gud altid har haft et særligt hjerte for.

Cora, Dawson, Callan — og alle de andre, som har måttet lade livet på den blinde empathis alter. Husk dem. ■

ALMA NYMANN BERGGRAN OG REBEKKA FRIIS RASMUSSEN:

KRISETIDER OG BESLUTNINGER

CREDO 2026

48 SIDER – 49,95 KRONER

To nye bøger i bogserien Resonans, der tager fat på grundlæggende temaer i kristendommen og forskellige spørgsmål, der kan opstå i mødet mellem tro og liv.

JØRN HENRIK OLSEN:

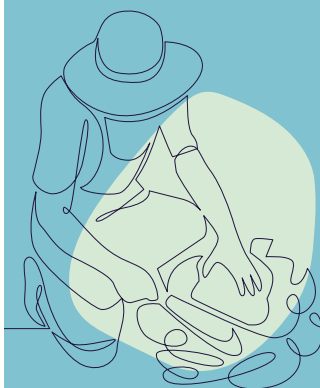
DEN GÅDEFULDE LÆNGSEL: MALERIER OG TEKSTER

VITA NUOVA PUBLISHER 2026

216 SIDER – 224,95 KRONER

En kunstbog, hvor malerierne er tilføjets enkle refleksioner over udvalgte bibelord, der kaster lys over spørgsmål om menneskers længsel, kærlighed, sorg, vemod, kreativitet og skønhed.

DE FRIVILLIGE

Frivillighed er en vigtig grundsten i LM's arbejde. Derfor vil vi i en række numre af *Tro & Mission* sætte fokus på dette vigtige arbejde og fortælle historier om nogle af de mange frivillige, der løfter opgaver, som vi ikke alle kender omfanget af.

Vi skal have respekt for det frivillige arbejde, og det er vores ønske med denne lille artikelserie at udvise taknemmelighed og anerkendelse for det, der bliver gjort rundt omkring i vores forening.

Vi kan desværre ikke skrive om alle, men grundtanken er at sætte fokus på og værdsætte alle dem, der på forskellig vis løfter en frivillig opgave til gavn for fællesskabet.

JAN TAGER GERNE EN TØRN I KØKKENET

For Jan Nielsen handler **frivilligt arbejde ikke om at gøre det store væsen af sig**. Det handler om at se, hvad der er brug for – og så tage fat, når man kan.

TEKST IVAN BACH JAKOBSEN FOTO IVAN BACH JAKOBSEN

Når der er arrangementer i LM på Lolland-Falster, er Jan Nielsen fra Nykøbing Falster ofte manden, der står for maden. Det begyndte egentlig lidt tilfældigt. For nogle år siden manglede man en, der ville påtage sig opgaven med at lave mad til en seniorlejr. Jan var ikke bange for at tage udfordringen op, og så blev det hans opgave i nogle år.

I dag har Jan blandt andet ansvaret for maden til Familienetværket. Det er et arrangement, hvor familier fra byen mødes i LM's missionshus til socialt samvær, andagt og ikke mindst et godt måltid mad. Familienetværket drives af ti frivillige, og det er Jan, der sørger for, at maden kommer på bordet.

EN OPGAVE SKAL LØSES

78-årige Jan Nielsen har en fortid som sektionschef i Civilforsvaret. Her lærte han at tage ansvar og finde løsninger, også når opgaven ikke umiddelbart var enkel.

Det er en tilgang, han stadig bruger.

Det er ikke altid, at løsningen er helt

oplagt, men Jan bruger sin erfaring til at finde en vej videre. Den samme indstilling tager han med sig, når han går i køkkenet.

Jan arbejder nemlig ikke efter en fast madplan.

"Jeg laver noget af den mad, jeg godt selv kan lide, og som oftest passer det også godt til andre," siger Jan med et smil.

I Familienetværket er der dog en særlig udfordring. Her møder man mange forskellige mennesker, og nogle spiser for eksempel ikke svineköd. Det løser Jan som regel ved at lave to varianter af maden, én med kylling og én med svineköd.

Menuen bliver ofte bestemt af tilbudsaviserne og af, hvad der kan købes for aktivitetens begrænsede budget. Samtidig sætter det lille køkken i missionshuset også sine begrænsninger, når der som regel skal laves mad til 30-40 mennesker.

Næste gang står menuen på tarteletter med kylling, ærter og gulerødder, fortæller Jan.

MERE END BARE MAD

Jan har levet med i LM's arbejde hele sit liv, og han er glad for, at det sociale arbejde i dag er blevet en del af den pakke, LM tilbyder mennesker.

For Jan handler Familienetværket da også om meget mere end madlavning. Når han ikke står i køkkenet, kan han sagtens finde på at spille et spil med nogle af deltagerne eller få en god snak, når han står udenfor og ryger.

Det er netop fællesskabet og mødet med mennesker, der betyder noget for ham.

ET LIV MED FRIVILLIGT ARBEJDE

Jan er anden generation i LM og har hele sit liv boet i Nykøbing Falster. Med sin meget afslappede tilgang tager han opgaverne, som de kommer.

Det betyder også, at der ud over madlavningen er nok at se til. Jan er praktisk mand på lejrene, sidder i bestyrelsen for Sædding Efterskole og i bestyrelsen for LM i Nykøbing. Desuden er han afdelingsformand for Lolland-Falster-afdelingen.

Han følger også fortsat godt med i, hvad der sker i Norea MediemiSSION. Her har han været bestyrelsesmedlem i 14 år og er i dag suppleant til bestyrelsen.

Jan kan godt lide at være aktiv i LM's frivillige arbejde. Men han lægger heller ikke skjul på, at han kan mærke, at kræfterne ikke er helt ubegrænsede længere.

Så længe han kan, vil han dog gerne være med.

For Jan handler frivilligt arbejde ikke

78-årige Jan er anden generation i LM. Med sin rolige og afslappede tilgang tager han opgaverne, som de kommer, og bidrager med værdifuld erfaring.

om at gøre det store væsen af sig. Det handler om at se, hvad der er brug for – og så tage fat, når man kan.

Og nogle gange begynder det ganske enkelt med en gryde, nogle tarteletter og et lille køkken i et missionshus. ■

LARS UDGIVER KRISTNE SANGE VED HJÆLP AF KUNSTIG INTELLIGENS

Forhenværende musiksekretær i LM udgiver AI-genererede sange med "håndlavede" tekster om det kristne liv og troen på Gud.

TEKST IVAN BACH JAKOBSEN **FOTO** IVAN BACH JAKOBSEN

Forhenværende musiksekretær i LM Lars Frederiksen oplevede i foråret en rastløshed komme ind over sig. Det var, som om der var noget mere, der skulle gøres – men hvad?

Da tankerne meldte sig, var det naturligt for Lars at tale med Gud om det.

HVAD ER DET, JEG SKAL GØRE?

I løbet af sommeren blev Lars opmærksom på nogle engelske udgivelser af kristne sange, som var genereret ved hjælp af kunstig intelligens, AI. Efter at have lyttet til dem gennem nogle måneder opstod idéen til at prøve noget tilsvarende på dansk.

Gennem mange år har Lars skrevet tekster og mere eller mindre færdige melodier og sange, som han har arkiveret i en skuffe, fordi han ikke helt vidste, hvordan han skulle komme videre med dem. Men inspirationen fra de engelske AI-generede udgivelser fik ham til at undersøge mulighederne for selv at skabe danske sange ved hjælp af AI.

Han købte et program til sin computer og kastede sig ud i arbejdet, og han begyndte med at lave melodi og musik til nogle af de tekster, han selv havde skrevet. Efterfølgende har han også udgivet AI-indspilninger af sange med både egne tekster og melodier.

Den første sang udgav han den 11. august 2026. Siden er det blevet til ni udgivelser med sangtekster og bibeltekster. På godt en måned er sangene blevet afspillet over 3.000 gange på YouTube.

TIDEN ER KORT

Da Lars i sin rastløshed søgte efter en vej frem, blev det stærkt for ham, at vi lever i endetiden, og at tiden er kort. Derfor er det vigtigste, mener han, at evangeliet bliver formidlet, mens vi har mulighed for det, og at vi må bruge de midler vi får stillet til rådighed.

"Alternativet er nemlig, at sangene og de gode tekster bliver i skuffen, da traditionelle udgivel-

ser er alt for dyre og tidskrævende for mig," siger han.

Målet med sangene er først og fremmest personlig opbyggelse for dem, der lytter til dem. Derfor kan sangene også høres gratis fra Lars' egen YouTube-kanal, *Soli Deo Gloria – Lars Frederiksen*. Han gør desuden opmærksom på de nye udgivelser via Facebook.

Der er dog en ulempe ved at lægge musikken på YouTube: Der følger reklamer med.

For at øge brugervenligheden arbejder Lars også på at få sangene ud på diverse streamingtjenester som Spotify med flere. Her vil det være muligt at lytte til sangene uden reklamer.

AI-GENEREREDE SANGE ER IKKE "DÅSESANGE"

AI-teknologien bliver i disse år debatteret meget, og det er relevant at stille spørgsmål ved en del af det indhold, der bliver skabt ved hjælp af kunstig intelligens.

Men når det gælder Lars' sange, er det ikke AI, der har lavet det hele.

"For det første skriver og gennemarbejder jeg altid teksten. Derefter lægger jeg den færdige tekst ind i AI-programmet og skriver min prompt," siger han og forklarer, at en prompt er en række instruktioner om, hvordan teksten skal behandles musikalsk.

Herefter begynder AI-programmet at generere forslag til musikken. Forslag, som Lars typisk kasserer og bearbejder ved hjælp af nye prompts op mod 40-50 gange, indtil han finder frem til den version, som bedst udtrykker det, han ønsker med sangen.

Så selv om det er AI, der synger og spiller og står for indspilningen og nogle gange også melodien, sker det altid på baggrund af Lars' instruktioner. Og teksten er hans egen.

EN NY MULIGHED FOR EVANGELISATION

Lars bruger også Facebook til at formidle sine sange, og her oplever han, at musikken kan nå

Jeg vil gerne være med til at skabe og udbrede ny dansk-sproget kristen musik ved hjælp af moderne teknologi – og ikke mindst bruge musikken til at bringe evangeliet ud til endnu flere mennesker.

ud til et meget bredt publikum. Det gælder også mennesker, som man normalt ikke møder i missionshuset eller til gudstjenester.

"Jeg opfatter den nye teknologi som en mulighed for evangelisation," siger Lars og opfordrer til, at man frimodigt videredeler kristne sange og andet kristent indhold på sine egne sociale medier.

"På den måde kan musikken nå mennesker, som måske ellers ikke ville op-søge kristne fællesskaber eller høre kristen musik."

IDÉER TIL MANGE FLERE SANGE

Lars ser fortsat et stort potentiale i projektet, og der er allerede idéer til mange flere sange.

Flere af Lars' sange er skrevet over bi-

belske tekster, og en anden mulighed er at arbejde med nye fortolkninger af gamle salmer. Lars oplever, at sproget i nogle af de gamle salmer kan være så svært, at vi ikke altid forstår, hvad vi egentlig synger.

Derfor arbejder han blandt andet med at nydigte nogle gamle salmer. For eksempel er *Du, Herre Krist, min frelser est* blevet til sangen *På dit ord*.

Derudover er der måske også nogle årstidssange og et par julesange på vej.

For Lars er mulighederne mange, og ambitionen er klar:

"Jeg vil gerne være med til at skabe og udbrede ny dansksproget kristen musik ved hjælp af moderne teknologi – og ikke mindst bruge musikken til at bringe evangeliet ud til endnu flere mennesker." ■

Soli Deo Gloria

Sangen "på dit ord"

LANDEREPRÆSENTANT I CAMBODJA

Du fungerer som LM's officielle repræsentant over for lokale myndigheder og samarbejdspartnere, samtidig med at du bærer det overordnede administrative ansvar for vores missionærfællesskab i landet.

En central del af din rolle bliver at lede og drive Living Hope Center i Siem Reap i tæt samarbejde med lokale partnere.

Ansøgningsfrist: 10/11 2026.

Læs hele stillingsbeskrivelsen på dml.dk/job/missionaer.

Kontakt gerne missionskonsulent Christian Lund Pedersen på clp@dml.dk / 48 20 76 75.

**+Luthersk
Mission**

Kirke- og kulturmedarbejder – genopslag

Opgaverne er blandt andet:

- Onsdagscafé for mennesker over pensionsalderen
- Besøgstjeneste
- Undervisning af minikonfirmander
- Medansvar for børnehjørne og supersøndag
- Medansvar for afvikling af aftenkirke for unge

Menigheden består af mennesker i alle aldre fra hele Odense og omegn. Der er mange unge, særligt studerende, og børnefamilier både med små og store børn. I sognet er der en majoritet af 20-30 årige.

Ansættelse 26 timer ugentlig med start 1. januar 2027 eller efter aftale.

Læs hele stillingsbeskrivelsen på sankthanskirke.dk.

Yderligere oplysninger fås hos menighedsrådsformand Sven Madsen, 40388425, eller personaleansvarlig Jes Jessen, 20144177.

Ansøgning og relevante bilag sendes senest 18. oktober kl. 13 på 7781fortrolig@sogn.dk.

150

års jubilæum

1876 – 2026

Luthersk Mission Nansensgade 94

Søndag den 8. november 2026

Kl. 10.00 – 16.30

DAGENS PROGRAM

- Gudstjeneste ved Søren Skovgaard Sørensen
- Festmiddag
- Quiz-opdagelse i huset
- Kaffe & hygge
- 150 års opture & nedture

TILMELDING TIL FESTMIDDAG

kontakt@nansensgade.dk

Senest 20. oktober 2026

TID TIL - engagement og fordybelse

BIBELLINJE

- Få større bibelglæde
- Fokus på tro og liv
- Rejse til Tyrkiet. Mød Bibelens beretninger, dér hvor de fandt sted.

EXPLORE

- Kulturmøde i Cambodia
- Arbejd med verdensmål og tro
- Gør en forskel globalt og lokalt

**Velkommen til
Efterskolernes Dag
27. september kl. 13-17**

Efterskolen
SØLGÅRDEN⁺
Vardevej 68 · 6880 Tarm

COMPOUNDERS

MW Compounders er en dansk børsnoteret investeringsforening. Foreningen har investeret i 20-30 globale compounder-aktier.

Læs mere her: www.mwcompounders.dk

Kontakt: Johannes Møller 61 31 64 85

**Mini-højskole
Livet med demens
for demensramte par**

13.-15. november 2026
På Løgumkloster Refugium

**En weekend i skønne rammer
med åndeligt og fagligt indhold**

Spørgsmål og program
ruth@galsted.dk
2933 5660

**+Luthersk
Mission**

**Julemagasinet
24/12**

FORUDBESTIL SENEST
30. SEPTEMBER OG
DEL UD TIL JUL!

1000+ stk.: 15 kr./stk.
100-999 stk.: 20 kr./stk.
50-99 stk.: 25 kr./stk.
25-49 stk.: 30 kr./stk.
Normalpris: 49,95 kr.

**LÆS MERE
OG BESTIL**

lohse.dk/24-12-2026

TRO & MISSION

Udgives af Luthersk Mission,
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
dml@dml.dk / 48 20 76 60
www.dml.dk

TRYK

Jørn Thomsen Elbo
Oplag 2.500
ISSN 2446-4147
ISSN 1601-975X (Tro & Mission online)

ANSV. REDAKTØR

Ivan Bach Jakobsen
ibj@dml.dk / 60 62 93 11

REDAKTION

Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Rochelle Coote, grafiker

Ideer og artikelforslag modtages gerne på
tm@dml.dk.

Magasinets indhold er ikke nødvendigvis
udtryk for LM's ledelses holdninger.
Bibeltitater er fra den autoriserede
oversættelse, © Det Danske Bibelselskab
1992.

ABONNEMENT

Danmark: 450 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 225 kr. pr. år.
Netabonnement: 225 kr. pr. år (unge
under 30 år: 125 kr. pr. år)
Alle beløb + 40 kr. i gebyr, hvis man ikke
er tilmeldt betalingservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både
gammel og ny adresse.

ANNONCER

Annoncer til næste nummer skal være
redaktionen i hænde senest mandag den
5. oktober 2026.
Se priser og betingelser på troogmission.dk.

NÆSTE NUMMER

Tro & Mission nr. 12/2026 udkommer den
16. oktober.

KODE TIL TRO & MISSION ONLINE

3. kvartal 2026: T&M-3kvt2026
2. kvartal 2026: T&M-2kvt2026

STØT LM

Gaver til missionsarbejdet sendes til
konto 2230 - 0726496390 eller via
MobilePay 66288.
Se også dml.dk/støt.

BØRNEKLUBBEN ER BLEVET TIL EN JUNIORKLUB

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO PRIVAT

Der har i en del år været en børneklub ud fra LM-menigheden i Nørresundby, men de børn er blevet ældre, så det har været en naturlig udvikling at tilrette aktiviteterne for dem, fortæller Berit Larsen, der er en af lederne.

Der kommer omkring syv unge fra fjerde klasse og op i juniorklubben, der mødes hver mandag klokken 17.30 – på nær den sidste uge i måneden.

Der er de nemlig med til møde i menigheden om onsdagen. Mødet begynder klokken 17, og enten er forkyndelsen for alle aldre, eller også er der børne-/juniorsamling, og efter mødet er der fællesspisning.

HELE MENIGHEDEN TIL BOBLETRÆF

Det er ikke kun fællesmøde, hele den nordjyske menighed er involveret i. Det var de også til Bobletræf lørdag den 12. september. Her var omkring 30 børn med til aktiviteter på græsplænen foran den kirke, de lejer sig ind i, anslår Berit.

”Der var virkelig god opbakning. Alle fra menigheden var af huse og hjalp til med de praktiske ting. Nogle af juniorerne stod for at bage pandekager og passe flødebolleremaskinen, og nogle af de ældre sad og drak kaffe og hyggede sammen med gæsterne,” siger hun.

”Ud over de mange ting, der er i Børneboblen, havde vi sat et par borde op til loppemarked. Her havde forældre et sted af gøre af sig selv, mens børnene legede. Overskuddet gik til LM Kids’ missionsprojekt.”

ALDERSSVARENDE TILBUD TIL ALLE

Da LM-menigheden i Nørresundby oprettede børneklubben for en del år siden, lejede de sig ind i IM's hus, der ligger centralt i byen. Et skilt udenfor medførte, at flere spurgte, om de måtte være med, fortæller Berit.

”En enkelt af dem har lyst til at være en del af det kristne fællesskab igen, og det passer jo fint med, at vi for nylig har startet en lille LMU op. Det betyder nemlig, at der også nu er et alderssvarende tilbud.”

STØT LM'S MISSIONSARBEJDE

BLIV FASTGIVER

GIV EN GAVE

STØT GENNEM DIN VIRKSOMHED

ARV OG TESTAMENTE

Luthersk Mission har i 2026 et gavebudget på 18,1 millioner kroner. Indtil nu har vi samlet 8,9 millioner kroner ind. Det betyder, at vi fortsat mangler 9,2 millioner kroner.

BLIV FASTGIVER

DU KAN OPRETTE EN FAST MÅNEDLIG OVERFØRSEL VIA BETALINGSSERVICE, SÅ DIN STØTTE BLIVER BETALT AUTOMATISK. ELLER OPRET ET GAVEBREV PÅ ET FAST BELØB ELLER EN PROCENTDEL AF DIN INDKOMST. EN GAVEBREVSÅFTELE INDGÅS SKRIFTLIGT MELLEME DIG OG LM OG ER JURIDISK FORPLIGTENDE. ÅFTALEN GÆLDER I MINDST TI ÅR.

GIV EN GAVE

DU KAN GIVE EN ENKELT GAVE VED AT OVERFØRE ET BELØB TIL: KONTO: 2230 0726496390 ELLER PÅ MOBILEPAY: 66288 HVER GAVE ER MED TIL AT GØRE DET MULIGT AT FORTSÆTTE ARBEJDET BÅDE I DANMARK OG INTERNATIONALT.

STØT GENNEM DIN VIRKSOMHED

HAR DU EN SELVSTÆNDIG VIRKSOMHED OG ØNSKER, AT DIN VIRKSOMHED SKAL STØTTE LM ØKONOMISK, ER DER FLERE MULIGHEDER. KONTAKT LM'S HOVEDKONTOR PÅ 48 20 76 60 FOR AT HØRE MERE.

ARV OG TESTAMENTE

DU HAR OGSÅ MULIGHED FOR AT STØTTE LM'S MISSIONSARBEJDE GENNEM ARV ELLER VED AT OPRETTE ET TESTAMENTE. DET KAN VÆRE EN MÅDE AT SIKRE, AT MISSIONSARBEJDET OGSÅ FREMOVER KAN UDFØRES OG UDVIKLES.

LM'S HOVEDKONTOR
RÅDGIVER GERNE OM
MULIGHEDER FOR AT
STØTTE MISSIONS-
ARBEJDET.
TLF. 48 20 76 60.
TAK FOR DIN STØTTE.
DEN GØR EN FORSKEL.